

Bijlage 2 Uitgangspunten Mediabeleid gemeente Noordoostpolder 2016-2019

1. Waar gaan we wel over en waarover niet?

De gemeenteraad gaat over twee zaken:

- Instemming met de uitgangspunten van het mediabeleid (kaderstellend) en de daaraan gerelateerde budgetten via de gemeentebegroting.
- Het CvdM aangeven of zij van mening is dat de samenstelling van het Beleids Bepalend Programma orgaan voldoende representatief is voor vertegenwoordiging uit de verschillende geledingen uit de Noordoostpolder.

Het college gaat over de bekostiging.

Die vindt bij voorkeur plaats via het instrument subsidie, zodat resultaten en financiële huishouding kunnen worden getoetst omdat er jaarlijks verantwoording plaatsvindt.

Het college mag sturen op organisatiegraad en mag iets vinden van de begroting.

Daarnaast mag het college in een convenant afspraken maken over tegenprestaties die de lokale omroep, naast de journalistieke taak, moet doen als extra subsidieverplichting. Zo kan bijvoorbeeld worden afgesproken dat raadsuitzendingen worden verslagen en dat actief gemeentelijk nieuws wordt gebracht.

De gemeente gaat niet over de inhoud, kwaliteit of samenstelling van de programmering: dat doen respectievelijk het CvdM en het PBO. Er is uiteraard sprake van persvrijheid, dus ook daar gaat de gemeente niet over.

2. Waarom Mediabeleid?

2.1. Aanleiding

In het cultuurbeleid (nota 'Vijftig meter boven NOP') staat als doelstelling opgenomen dat de gemeente de lokale omroep in stand wil houden op het niveau van 2009 inclusief indexering en dat waar mogelijk de samenwerking tussen omroepen wordt bevorderd.

Gedurende de beleidsperiode is gebleken dat de financiële situatie van onze lokale omroep mager is: op het moment dat er technische investeringen of vervangingen gedaan moeten worden heeft de stichting daar geen reserves of voorzieningen voor opgebouwd. Er is jaarlijks voor € 1 per huishouden aan subsidie verleend. De vraag is of dat zo moet blijven en of de gemeente daarbij wel voldoende aan haar inspanningsverplichting zoals de Mediawet 2008 die voorschrijft, voldoet. De gemeente bekostigt de omroep middels het instrument subsidie, maar lijkt daarmee niet voldoende middelen in te zetten om ook aan de continuïteitseis te voldoen. Zonder wijziging van beleid voldoet de gemeente juridisch gezien niet of slechts mager aan de minimale vereisten.

Daarom is het wenselijk dat er uitgangspunten worden vastgesteld voor gemeentelijk Mediabeleid. Deze kunnen dan worden opgenomen in de nieuwe Cultuurnota. Op basis van de gemeentelijke uitgangspunten kunnen we toekomstbestendige afspraken vastleggen met ons lokale media-platform.

2.2. Mediawet 2008

Sinds 2010 zijn de gemeenten op basis van de Mediawet artikel 2.170a verplicht om de lokale publieke omroep in hun gebied te bekostigen. Deze moet daarmee een toereikend media-aanbod kunnen bieden via televisie, radio, internet en sociale media. Dit voor zover de kosten niet op andere wijze zijn gedekt en op een zodanige manier dat de continuïteit is gewaarborgd. De reguliere programma's dienen vrij te zijn van overheidsinvloed, wel kan de gemeente extra zendtijd inkopen voor speciale communicatie.

Een lokale omroep, beter gezegd: een lokaal media-platform bestaat dus uit meer dan alleen lokale radio.

2.3. Vernieuwingsconvenant VNG-OLON 2012

Gelet op dit alles hebben de Organisatie van Lokale Omroepen in Nederland/OLON en de VNG in juni 2012 het convenant 'Vernieuwing gemeenten-lokale omroepen' gesloten. Daarin staat opgenomen dat het beste aan de Mediawet kan worden voldaan door een omroep gericht op de 'habitat' van de burgers. Een omroep nieuwe stijl gebruikt diverse kanalen. En er is sprake van kwaliteit bij de bedrijfsvoering en de redactie/journalistiek.

3. Wat is Mediabeleid?

Bij mediabeleid gaat het niet om het zelf zenden van de boodschap aan de burger- dat valt onder het communicatiebeleid – maar om het *faciliteren* van doelstellingen van ons lokale media-platform, (volgens de oude terminologie: de "lokale omroep"). Daarbij is de vraag welke doelstellingen van het mediaplatform door de gemeente worden onderschreven en voor welke doelstellingen de gemeente maatschappelijke middelen willen inzetten.

4. Hoe zit het juridisch?

Het College heeft op basis van de Mediawet 2008, art. 2.170a, de zorg voor bekostiging van het functioneren van de lokale publieke media-instelling. Dat heeft zij alleen als de gemeenteraad een advies heeft uitgebracht aan het CvdM en daarbij positief heeft geadviseerd over de vraag of de instelling voldoet aan de eis van representativiteit. (artikel 2.61 tweede lid onder c en artikel 2.62 eerste lid Mediawet).

De bekostiging betreft de vergoeding van de kosten die rechtstreeks verband houden met het verzorgen van de lokale publieke omroepdienst, voor zover die kosten niet op andere wijze zijn gedekt, op zodanige wijze dat op lokaal niveau in een toereikend media-aanbod kan worden voorzien en continuïteit van bekostiging is gewaarborgd.

Dat roept een tweetal vragen op:

1. Wanneer is sprake van een toereikend media-aanbod?

Door de rechter is meerdere malen aangegeven dat het afhangt van de invulling ervan door de lokale omroepen zelf, maar dat er wel een kwalitatieve ondergrens is. Het staat partijen vrij om daarboven méér ambitie te formuleren, maar dat er criteria dienen te zijn om het minimale kwalitatieve niveau vast te leggen.

VNG en OLON hebben daarom die criteria vastgelegd in het vernieuwingsconvenant.

Hierin staat dat een lokale omroep tenminste de volgende kanalen moet bedienen om de content te ontsluiten: radio (audio), tv (video), internet (interactieve website en sociale media) en (non)-lineaire distributie ¹.

Voor de kwalitatieve minimale criteria staat opgenomen dat er sprake moet zijn van een professionele geborgde (vrijwilligers)organisatie, kwalitatieve toets door OLON, inbedding van de omroepfunctie in de streek en lokale productie en gebruikmaking van de landelijke infrastructuur.

Daarnaast staan er journalistieke en redactionele criteria benoemd, zoals kwaliteit en onafhankelijkheid, lokale samenwerking met maatschappelijke organisaties, publieke toegankelijkheid, samenwerking binnen publiek bestel en een representatief en goed functionerend PBO.

2. Wanneer is continuïteit van bekostiging gewaarborgd?

De VNG adviseert hierover, maar er is sprake van een advies: gemeenten zijn hierin autonoom. Tot voor kort gold een streefbedrag per woonruimte van € 1,30. Vanwege het

¹ Uit: Beleidsinstrumenten gemeentelijke bekostiging lokale omroepen, VNG, maart 2014

groot onderhoud van het gemeentefonds is dat vanaf 2015 een bedrag per huishouden van € 1,14.

Indien de gemeente ervoor kiest lager dan het adviesbedrag te bekostigen, blijkt uit jurisprudentie, zal zij dat gemotiveerd moeten doen. Nu bekostigt de gemeente Noordoostpolder nog steeds € 1 per huishouden. Bij een gang naar de rechter zal dit juridisch waarschijnlijk geen stand houden: de omroep is niet in staat te reserveren of apparatuur te vervangen en kan niet eigenstandig innoveren en televisieaanbod betalen. Indien er geïnvesteerd zou worden in (kabel)-tv, is de verwachting dat de omroep meer bereik zal krijgen en daardoor ook meer eigen inkomsten kan genereren dan nu het geval is.

Indien het huidige budget wordt gehandhaafd kan de omroep niet zelfstandig investeringen doen en is er geen sprake van continuïteit. Tenzij de gemeente of andere partijen bereid zijn om steeds incidenteel geld bij te leggen, bijvoorbeeld door middel van investeringssubsidies.

Tenslotte: indien de gemeente haar huidige beleid handhaaft en de lokale omroep daardoor niet levensvatbaar blijkt, zal zij, bij een eventuele gang naar de rechter vrijwel zeker in het gelijk worden gesteld. Dat blijkt uit jurisprudentie: de gemeente heeft wel duidelijke kaders vanuit de cultuurnota, maar beargumenteert niet waarom zij afwijkt van het advies van de VNG en waarom de huidige (lagere) bekostiging garant staat voor continuïteit. Bij eerdere rechtspraken is dat als zwaarwegend argument genoemd.

Ook zou het kunnen gebeuren dat andere initiatiefnemers zich (opnieuw) melden bij de gemeente als zijnde de nieuwe lokale omroep.

Als dat het geval is dient de gemeente, vanwege haar bekostigingsplicht, een financiële impuls te geven en haar daarna structureel bekostigen. Dat zal in de praktijk duurder uitvallen. Kortom: nieuwe uitgangspunten voor de bekostiging zijn noodzakelijk.

Voorstel voor nieuwe bekostigings-uitgangspunten

Als gemeente willen we gedurende de komende vier jaar (met ingang van 2016) voldoen aan de 'VNG-norm' van € 1,14 per huishouden (ongeveer € 22.300). Daarnaast stellen we voor dat we op grond van het Businessplan 2015-2019 van Stichting Lokale Omroep Noordoostpolder (SLON) voor de periode 2016-2019 gedurende deze periode een aanvulling op de € 1,14 per huishouden van € 10.200 beschikbaar stellen. Wel stellen we dat de aanvulling op de 'VNG-OLON-norm' uitsluitend voor genoemde periode is en dat we na vier jaar evalueren.

Verderop in deze nota leest u hiervoor de argumenten.

5. Nieuwe uitgangspunten met focus op de toekomst

5.1. Er is een nieuw mediaplatform ontstaan met ambitieuze, toekomstgerichte plannen: het vertrouwen is herwonnen

Onder de naam Luister 527 (en de oude rechtsvorm SLON) heeft een nieuw bestuur een ambitieuze Businesscase ingediend waarin staat opgenomen hoe zij op een toekomstbestendige en professionele wijze vorm willen geven aan het lokale media-aanbod. Deze nieuwe organisatie en haar ingediende plannen vormen, hoewel op onderdelen wellicht wat ambitieus, een prima basis. Er is een enorme professioneringslag doorgevoerd en het is goed om te constateren dat ook Luister 527 zelf in haar plannen duidelijke aandacht besteedt aan de maatschappelijke rechtvaardiging van een lokaal mediaplatform en een sterkere verankering van de lokale omroep in de maatschappij. De omroep vindt het vanzelfsprekend dat voor het ontvangen van gemeenschapsgeld tegenprestaties worden vastgelegd in een convenant met de gemeente. Zij heeft de

ambitie om 50% van de inkomsten zelf via sponsoring en reclame-inkomsten te verwerven en hoopt dat zij uiteindelijk zonder steun van de gemeente verder kan.

5.2. *We laten het verleden achter ons*

In het verleden is er veel gebeurd wat niet heeft bijgedragen tot een positieve beeldvorming over de lokale omroep

Om het nieuwe mediabeleid objectief en zakelijk te kunnen formuleren en vast te stellen, helpt het om nu het verleden achter ons te laten en de kaders voor het mediabeleid vast te gaan leggen. Deze kaders kunnen worden opgenomen in de nieuwe cultuurnota.

6. **Uitgangspunten voor Mediabeleid 2015-2019**

6.1. *Luister 527 is een goede samenwerkingspartner met toekomstgerichte ambitieuze plannen*

Uit het door Luister 527 ingediende Businessplan 2015-2019 maken we op dat er grote stappen zijn gezet die vertrouwen geven.

Als we dan toch moeten bekostigen, dan zijn we met dit plan in handen op de goede weg. Het is toe te juichen dat het bestuur bezig is met een professionaliseringsslag en een scheiding van taken, die voorheen erg door elkaar liepen. Bestuur, PBO, redactie, technisch operationele 'manager' en een commerciële medewerker voor pr, fondsenwerving en werven reclame-inkomsten: het worden gescheiden functies.

Eigen inkomsten naar 50%

In haar Businessplan laat 527 zien dat de omroep geen stichting voor een aantal hobbyisten wil zijn, maar een mediaplatform dat een belangrijke rol wil vervullen in de informatievoorziening binnen het sociale domein en hét medium wil zijn voor gemeentelijke nieuwsuitingen, met aparte dorpsredacteuren voor lokale onderwerpen. We juichen het toe dat Luister 527 nadrukkelijk op zoek is gegaan naar maatschappelijke legitimatie, dat zij tegenprestaties wil leveren voor de bekostiging en een plan heeft opgesteld (hoewel erg ambitieus) om de komende jaren 50% van de inkomsten zelf binnen te halen.

Extra tegenprestaties gerelateerd aan de subsidie

Omroep 527 heeft de gemeente nadrukkelijk uitgenodigd om via een convenant vast te leggen wat er van hen, als extra tegenprestatie, verwacht kan worden:

- Hét podium voor gemeentelijke nieuwsitems;
- Hét podium voor thematische voorlichting aan haar inwoners over ontwikkelingen in het sociale domein

Dat kan worden uitgewerkt aan de hand van een model-convenant zoals is ontwikkeld door de VNG en de OLON. Maar uiteraard zien wij de lokale omroep niet als hét podium, maar als een van de meerdere instellingen die op het vlak van het sociaal domein informatie kunnen bieden.

Ambities reiken soms erg hoog: we plaatsen kanttekeningen

Het plan kent ook de nodige valkuilen of risico's: bij onderdelen van het plan vinden we de omroep wel erg ambitieus. Zij wil meer zijn dan wat de gemeente als kerntaken ziet van de lokale omroep, namelijk lokale nieuwsgaring over alle geledingen.

Wellicht lukt het Luister 527 om deze ambities waar te maken, maar in de financiering wil de gemeente zich beperken tot die hoofdtaken met de bovengenoemde tegenprestaties.

In het Activiteitenplan fondswerving neemt de omroep zich in haar Businessplan voor met ingang van 2016 € 31.700 aan eigen inkomsten te genereren oplopend tot € 35.395 in de jaren daarna. Er valt nu nog niet te zeggen of deze doelstelling haalbaar is.

Uit intensieve monitoring, evaluaties en sturing via de subsidie en verantwoordingsstukken zal blijken of de ambitie gehaald gaat worden.

Uitgangspunt blijft wel dat indien de inkomsten gaan tegenvallen dit niet moet leiden tot een grotere claim op gemeentelijke subsidie/bekostiging.

6.2. Kosten gaan voor de baat: we spreken de bereidheid uit serieus te kijken naar eenmalige tegemoetkoming voor het doen van investeringen

Een belangrijke pijler voor de realisering van de plannen is dat Omroep 527 technische investeringen moet kunnen doen om haar doelstellingen te kunnen behalen.

De omroep wil kabel-TV als het belangrijkste item naast de interactieve website gaan gebruiken, in de wetenschap dat het aantal luisteraars naar de reguliere radio zal afnemen. Bovendien: tv en internet zijn media met een groter bereik en ze zijn laagdrempeliger en toegankelijker. Er zal naar verwachting veel meer publiek langs "zappen", wat het voor sponsors en lokale bedrijven interessanter maakt er reclame uitingen en advertenties op te plaatsen.

Daarmee kunnen de opbrengsten sterk worden verhoogd en is de structurele 'claim' op de gemeente in het kader van de bekostiging lager.

Om dit mogelijk te maken zijn echter eenmalige investeringen nodig. Dat geldt ook voor de mobiele zender waarmee men vanuit de dorpen kan uitzenden.

Beide investeringen zien wij als noodzakelijk voor de continuïteit en modernisering van onze lokale omroep.

De gemeente heeft dus een positief voornemen ten aanzien van een eenmalige investeringssubsidie, maar wil hierover eerst nader overleg.

Investeringsvraagstuk in breder verband benaderen: huidige huisvestingskosten zijn erg hoog

Er is volgens Omroep 527 een investering nodig van € 20.000. Daar zijn echter niet eventuele verhuis- en inrichtingskosten in meegenomen, maar wel investeringen in een inlooplocatie voor ontmoeting en debat in het huidige pand. Dat is niet de kerntaak van de omroep. Bovendien: zowel vanuit de gemeente als vanuit Omroep 527 bestaat de wens dat zij hun huidige pand verlaten, omdat de jaarlijkse huursom van ruim € 13.000 wel erg veel van de subsidie aan de omroep opsoupeert. Doordat de structurele huurlast zo hoog is, zou een goedkopere huisvesting vinden ideaal zijn. Daar gaan verhuis- en inrichtingskosten mee gepaard. Die investeringen kunnen beter integraal worden meegenomen bij de technische investeringen als deze op korte termijn beter in een ander pand gerealiseerd kunnen worden.

Daarom willen we het investeringsvraagstuk meer integraal benaderen en daarover doorspreken, zodat deze zo efficiënt mogelijk kunnen worden gedaan.

6.3. Structurele bekostiging vooralsnog verhogen tot € 32.500 zodat de lokale omroep toekomstbestendig is en we voldoen aan de eisen van de Mediawet 2008 ten aanzien van continuïteit en recht doen aan het vernieuwingsconvenant VNG-OLON 2012

Zoals al gezegd krijgt de omroep tot op heden € 1 per huishouden aan subsidie. In 2015 kwam dat neer op € 19.976. Vanaf 2016 wordt bij de begrotingsbehandeling voorgesteld dit budget structureel te verhogen naar € 32.500. Daarover beslist de gemeenteraad tijdens de begrotingsbehandelingen.

Luister 527 voerde aanvankelijk een professionele kracht voor 0,5 Fte op: die claim vinden wij niet reëel: de lokale omroep dient een vrijwilligersorganisatie te zijn. Die post is inmiddels als PM opgevoerd.

Het hier voorgestelde structurele budget van € 32.500 is iets minder dan de aanvraag van Luister 527 (€ 35.146). Gelet op de begroting en de daaraan gerelateerde exploitatiebegroting achten we dit realistisch. Er zijn enkele ambities die we niet tot de kerntaken van de omroep vinden behoren, namelijk:

- Het organiseren van ontmoeting en debat en uitnodigen van doelgroepen en daartoe een ontmoetingsruimte in te richten;
- Er voor te zorgen dat partijen in het sociale domein elkaar weten te vinden en daarmee de burgers de mogelijkheid bieden zelfredzaam en zonder vereenzaming zo lang mogelijk te laten participeren.

Hiervoor zijn al andere voorliggende voorzieningen en structuren ingericht.

Wel onderschrijven we de rol die Luister 527 op zich kan nemen door informatie en thema-uitzendingen rondom gemeentelijke onderwerpen en specifieke items in het sociale domein in overleg met de gemeente te brengen.

Een eventuele verlaging van de huursom, na verhuizing, geeft de omroep de ruimte om de ambities over de verdere jaren te realiseren.

6.4. Afspraken worden vastgelegd in een convenant en jaarlijks wordt geëvalueerd

Omroep 527 heeft de gemeente nadrukkelijk uitgenodigd om via een convenant vast te leggen wat er van hen, als extra tegenprestatie, verwacht kan worden.

Wij zien mogelijkheden om wekelijks items aan te vragen op het gebied van:

- gemeentelijke actualiteiten en politieke nieuwsitems;
- items die betrekking hebben op ontwikkelingen en dienstverlening binnen het sociale domein

Dit kan worden uitgewerkt aan de hand van een model-convenant zoals is ontwikkeld door de VNG en de OLON.

6.5. Na drie jaar wordt besloten of het gehanteerde structurele subsidiebedrag moet worden bijgesteld. Het maximum blijft € 32.500.

-X-X-X-X-X-X-X-X-